

[Indenrigsministeren.]

1949-loven, var gældende for 10 år fra 1. april 1949 at regne, og den er den 15. marts 1958 opsagt af landborepræsentanterne i amtsrådet til ophør 1. april 1959.

Da man ikke under de forhandlinger, der siden er blevet ført mellem parterne, har kunnet opnå enighed om en fortsættelse af fællesskabet, men har forhandlet sig til rette om vilkårene for en opløsning af dette, har amtsrådet anmodet indenrigsministeriet om at medvirke ved opløsningen af det bestående fællesskab og om at fremsætte det for opløsningens gennemførelse nødvendige lovforslag for det høje ting.

Med hensyn til tidspunktet for den påtænkte opløsning, 1. april 1959, kan det vel siges, at det ikke er helt hensigtsmæssigt, og sagen har derfor givet anledning til overvejelser og drøftelser.

For det første må det fremhæves, at spørgsmålet om en eventuel ændring af landets administrative inddeling som helhed i de senere år har været fremme i den offentlige debat. Der er herunder peget på, at den nuværende ordning her i landet ikke er tidssvarende og ikke opfylder de krav, der må stilles nu om dage. Nogle af de tanker, der har været fremme i denne diskussion, er gået i retning af en sammenlægning af mindre kommuner og skabelsen af udvidede fællesskaber mellem amtskommunerne og købstadkommunerne. Bl. a. med den opgave at undersøge disse spørgsmål er der netop, som det vil være det høje ting bekendt, nedsat en kommunalovskommission, der skal foretage en tilbundsgående undersøgelse af de herhenhørende problemer og i det hele af problemerne omkring kommunernes styre- og virkeform, og på baggrund af den skete kommissionsnedsættelse er tidspunktet for en ophævelse af den særlige ordning på Bornholm ikke helt naturligt.

Hertil kommer, at det ville være naturlige, at opløsningen skete ved en valgperiodes udløb.

Ud fra disse synspunkter har der af regeringen været forhandlet med amtsrådet om en udsættelse af opløsningen, således at opsigelsen stod ved magt, men tidspunktet for opløsningen udsattes. Det er imidlertid ikke lykkedes at nå til enighed om en sådan ordning; et flertal af amtsrådets landbo-

valgte medlemmer har fastholdt, at de ønsker adskillelsen gennemført pr. 1. april 1959.

Selv om regeringen af de anførte grunde helst havde set en udsættelse af adskillelsetidspunktet, er det fundet rettest at fremsætte forslag om ophævelse af fællesskabet pr. 1. april 1959. Uanset de indvendinger, der kan anføres mod dette tidspunkt, er det naturligt at lægge megen vægt på, at opsigelsen er sket efter de gældende regler og behørigt vedtaget. Hertil kommer, at den nuværende bornholmske ordning efter alles opfattelse lider af klare mangler og ikke kan tænkes lagt direkte til grund for en eventuel landsomfattende nyordning, der må udformes anderledes. Det nuværende fællesskab på Bornholm er i vid udstrækning geografisk, historisk og traditionelt bestemt, og det er i tidens løb smuldret, således at den væsentligste fællesopgave er centralsygehuset. Hverken i sine meget udviklede enkeltheder eller i sin hele opbygning kan den nuværende bornholmske ordning tjene som direkte forbillede for eventuelle fremtidige fællesskaber mellem amtsråds kredse og købstæder. Når hertil kommer, at den fælles repræsentation har været hovedvanskeligheden i samarbejdet, kan man vist — trods alt — fastslå, at der ikke sker større skade ved en ophævelse nu. Den bornholmske ordning bringes så helt på linje med forholdene i det øvrige land, og når nye retningslinjer foreligger for samarbejdet, er overgangsproblemerne de samme for Bornholm som for det øvrige land.

Jeg føler mig derfor alt i alt overbevist om, at der, sådan som forholdene ligger, ikke er tilstrækkelig tungtvejende grunde til at sætte sig ud over den kendsgerning, at en opløsning af det bestående fællesskab er vedtaget, og i overensstemmelse hermed har jeg fundet det rigtigt at fremsætte nærværende forslag om opløsning af det bornholmske amtsfællesskab.

Med hensyn til forslagetets nærmere bestemmelser skal jeg bemærke følgende:

Lovforslaget går ud på ophævelse af det økonomiske fællesskab, ophævelse af købstædernes repræsentation i amtsrådet og afholdelsen af nyt valg til dette.

Fra 1. april 1959 skal i princippet alle